

det om at oplyse, hvilken Virkning det vilde have, og jeg har i min Skrivelse udtrykkelig tilføjet, at der skulde tages Hensyn til alle mulige Bestillinger, som kunde faas andetsteds fra, fra Flaaden og fra Udlandet. Efter Artilleriets Skrivelse vilde denne Nedsættelse bevirke, at der paa Laboratoriet, som nu raader over 257 Arbejdere, maatte afskediges 20—30 Arbejdere, og hvad Haandvaabenværkstederne angaar, som nu beskæftige 148 Arbejdere, vilde man komme til at afskedige 10 Arbejdere. Det vil ses, at dette ikke er noget stort Tal, som ganske naturligt er, da Bevillingerne til fortsat Fabrikation af Haandvaaben og Ammunition til saadanne ere bevarrede. Derimod vilde der paa Artilleriværkstederne, der nu raade over 113 Mand, være at afskedige 40, og ved Frederiksværk Krudtværk, der nu raader over 40 Arbejdere, være at afskedige 18, og det er jo et forholdsvis stort Antal Afskedigelser. Der er ganske vist en Del af disse Arbejdere, navnlig ved Laboratorieafdelingen, som let kunne erstattes, men der er andre, navnlig i Artilleriværkstederne, som ere særlig hjemme i deres ganske specielle Arbejde, og som meget vanskeligt kunne erstattes, og det er jo tydeligt, at naar disse dygtige Folk blive afskedigede, vilde de gaa over til andre Fabrikker, og det vil være meget vanskeligt at faa dem igen. Jeg tror derfor, at det vilde være et meget stort Tab og forvolde meget store Ulemper, om man gik til en saa stærk Nedsættelse. I det hele taget skal jeg tillade mig at udtale, at det forekommer mig, at man burde se at stræbe hen til, at en Del af de Udgifter, som nu opføres paa det ekstraordinære Budget, bleve overførte til det ordinære Budget, hvad der saa blev tilbage, blev i Virkeligheden langt mere det, som den ærede Ordfører kaldte fri Bevillinger. Idet jeg ganske tiltræder den almindelige militære Betragtning, som er gjort gældende af Mindretallets ærede Ordfører, tror jeg derhos at turde udtale, at det vilde være meget skæbnesvangert for hele vor Udvikling, om man gik til en saadan Nedsættelse som den, der er foreslaaet, og jeg føler mig saa fuldt overbevist herom, at jeg nærer det største Haab om, at det skal lykkes mig at bringe Flerparten til at dele min Anskuelse, saaledes at der bliver foretaget en Del Forandringer af de nu foreslaaede Nedsættelser.

Ordføreren (J. C. Christensen): Jeg har ikke mange Bemærkninger at gøre til, hvad vi have hørt i Anledning af dette

Budget. Jeg maa blot først over for det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (Neergaard), der sagde, at han og hans Meningsfæller ikke ønskede at bidrage til nogen politisk Konflikt, som kunde forspilde Udsigterne for Skattelovene, sige, at han kan ikke varmere end vi ønske at undgaa Konflikter. Vi have tilvisse paa ingen Maade ønsket nogen politisk Konflikt. Det er ikke Venstre, der i nogen som helst Henseende har gjort Skridt til at faa en saadan rejst. Den er os paanødet fra Ministeriets Side, og det tror jeg egentlig ogsaa, det ærede Medlem vil erkende. Men naar en saadan Konflikt er paanødet os fra Ministeriets Side, hjælper det ikke, om man har Lyst eller Ulyst, saa er det vor Pligt, som vi have faaet paalagt ved vore Valg, og efter min Mening ogsaa vor Pligt efter Forfatningen, at møde den med en bestemt Protest. Det er det, vi have gjort.

Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) talte paa en Maade, som i alt Fald paa mig gjorde et stærkt Indtryk. Ikke vil jeg sige, at alle hans Grunde gjorde saa stærkt et Indtryk, men selve Maaden, hvorpaa han optraadte, gjorde det. Han har jo i sin Tid været et meget virksomt Medlem af det Ministerium, der brugte Provisorier til at fremme Forsvarssagen her i Landet, og jeg har den Tro om det ærede Medlem, at for ham var den Bevægelse, som Forsvarssagen den Gang var inde i, noget af en Hjertesag. Han troede, at det var den eneste Maade — det er nu min Tro om det ærede Medlem — hvorpaa denne for ham og efter hans Mening for Fædrelandet saa vigtig Sag kunde løses, at man gik til Provisorier. Naar man har det i mente, gjorde det paa mig et stærkt Indtryk, at det ærede Medlem nu her stod og talte, som han gjorde, og ved sin Tale gav det stærkeste Vidnesbyrd om, at den Provisoriepolitik, vi have haft, i Grunden næsten ingen, ja rent ud ingen Ting havde hjulpet paa vort Forsvarsvæsen, men derimod bragt det i en Dekadence, som er stor. Jeg synes, at den Tale, vi hørte netop fra det ærede Medlem, er et stærkt Vidnesbyrd for, at vil man fra den Side have denne Sag eller andre vigtige Sager fremmet, gaar det ikke an at gaa uden om Rigsdagen. Man skal gaa til den og til Befolkningen, og man skal særlig gaa til Folketinget, som er Folkets Repræsentanter i saa stærk en Grad, som direkte Valg kunne frembringe Repræsentanter, man skal gaa til dem og lægge Sagen direkte i Folkets Haand. Nu